

GS. TSKH. LÊ HUY BÁ (Chủ biên)
THÁI VŨ BÌNH - VÕ ĐÌNH LONG - NGUYỄN THỊ NGÀ

BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG ĐÔ THỊ VIỆT NAM

NHÀ XUẤT BẢN
ĐẠI HỌC QUỐC GIA TP. HỒ CHÍ MINH

MỤC LỤC

CHƯƠNG 1. TỔNG QUAN VỀ ĐÔ THỊ VÀ MÔI TRƯỜNG ĐÔ THỊ	1
1.1. Định nghĩa đô thị	1
1.2. Tiêu chí xác định đô thị.....	1
1.3. Phân loại đô thị	2
1.4. Dân cư đô thị.....	9
1.5. Đặc trưng kinh tế đô thị	12
1.6. Đặc trưng hình thành đô thị Việt Nam.....	16
1.7. Ô nhiễm môi trường.....	16
1.8. Vấn đề tội phạm, tệ nạn và những ảnh hưởng khác	17
1.9. Quy mô tối ưu của đô thị	17
1.10. Quản lý hành chính đô thị.....	19
1.11. Môi trường đô thị.....	19
CHƯƠNG 2. KHÍ HẬU THAY ĐỔI VÀ TÁC ĐỘNG LÊN MÔI TRƯỜNG ĐÔ THỊ	26
2.1. Môi trường sinh thái toàn cầu thay đổi.....	26
2.2. Khám phá mới và những lời khuyên hành động	27
2.3. Tác động của con người đối với môi trường.....	37
2.4. Các vấn đề chưa được giải quyết liên quan đến sự nóng lên toàn cầu	43
2.5. Tác động của sự nóng lên toàn cầu đối với hệ thống đô thị	44
2.6. Biến đổi khí hậu tác động lên sinh thái môi trường đô thị TP HCM	47
2.7. Hậu quả của biến đổi khí hậu tác động lên kinh tế xã hội và môi trường TP HCM	50
CHƯƠNG 3. BỆNH ĐÔ THỊ	52
3.1. Mở đầu.....	52
3.2. Ảnh hưởng của vật chất đến sức khỏe và bệnh đô thị.....	54

3.3. Ảnh hưởng của xã hội đến bệnh đô thị.....	55
CHƯƠNG 4. CÂY XANH ĐÔ THỊ	66
4.1. Mở đầu.....	66
4.2. Sự cần thiết của cây xanh đô thị.....	66
4.3. Hiện trạng cây xanh đô thị TP HCM	79
4.4. Những điều cần chú ý về cây xanh đô thị	84
4.5. Kết luận	88
CHƯƠNG 5. CHỢ, SIÊU THỊ, BỆNH VIỆN, TRƯỜNG HỌC ĐÔ THỊ	89
5.1. Chợ, siêu thị và các khái niệm liên quan.....	89
5.2. Bệnh viện và các khái niệm liên quan	92
5.3. Trường học và các khái niệm liên quan.....	93
5.4. Thực trạng của chợ, siêu thị, bệnh viện, trường học đô thị	95
5.5. Giải pháp cho chợ, siêu thị, bệnh viện, trường học đô thị	109
5.6. Định hướng phát triển chợ, siêu thị, bệnh viện, trường học đô thị.....	117
CHƯƠNG 6. CHIẾU SÁNG VÀ Ô NHIỄM ÁNH SÁNG ĐÔ THỊ	126
6.1. Mở đầu.....	126
6.2. Các loại nguồn sáng nhân tạo thông dụng	139
6.3. Chiếu sáng đô thị tại Việt Nam	146
6.4. Ô nhiễm ánh sáng, thách thức của một dạng ô nhiễm mới.....	155
CHƯƠNG 7. GIẢM THẢI VÀ TIẾT KIỆM NĂNG LƯỢNG, NGUYÊN LIỆU	172
7.1. Giới thiệu.....	172
7.2. Giảm chất thải và tiết kiệm nguyên liệu	174
CHƯƠNG 8. GIAO THÔNG - KẸT XE VÀ MÔI TRƯỜNG ĐÔ THỊ	184
8.1. Giới thiệu.....	184

8.2.	Khái niệm kẹt xe.....	184
8.3.	Các yếu tố ảnh hưởng đến vấn nạn kẹt xe tại Thành phố Hồ Chí Minh.....	185
8.4.	Kẹt xe tạo ra ô nhiễm môi trường	193
CHƯƠNG 9. TIẾNG ÒN - ĐỘ RUNG TRONG MÔI TRƯỜNG ĐÔ THỊ		217
9.1.	Mở đầu.....	217
9.2.	Khái niệm	217
9.3.	Phân loại tiếng ồn, độ rung	220
9.4.	Ô nhiễm tiếng ồn, độ rung	222
9.5.	Giải pháp chống ô nhiễm tiếng ồn, độ rung cho đô thị	224
9.6.	Kết luận	229
CHƯƠNG 10. NƯỚC THẢI ĐÔ THỊ		230
10.1.	Mở đầu.....	230
10.2.	Phân loại nước thải đô thị	230
10.3.	Các chỉ tiêu đánh giá mức độ ô nhiễm của nước thải	232
10.4.	Hiện trạng nước thải đô thị	236
CHƯƠNG 11. NGẬP LỤT ĐÔ THỊ VÀ VẤN ĐỀ MÔI TRƯỜNG		240
11.1.	Mở đầu.....	240
11.2.	Đánh giá tình hình ngập lụt ở Thành phố Hồ Chí Minh	242
11.3.	Biện pháp chống ngập lụt	254
11.4.	Các dự án ngăn triều, tiêu lũ và hạ thấp mực nước	258
11.5.	Kết luận	259
CHƯƠNG 12. TÁC ĐỘNG MÔI TRƯỜNG ĐÔ THỊ LÊN MÔI TRƯỜNG SINH THÁI TỰ NHIÊN.....		263
12.1.	Tác động của đô thị lên đất và nước	263
12.2.	Phương pháp tổng hợp	278

CHƯƠNG 13. ẢNH HƯỞNG HOẠT ĐỘNG MÔI TRƯỜNG	
ĐÔ THỊ LÊN CHẤT LƯỢNG KHÔNG KHÍ	281
13.1. Các tác động của đô thị lên chất lượng môi trường không khí xung quanh	281
13.2. Ô nhiễm không khí trong nhà.....	287
13.3. Quá trình công nghiệp hóa ảnh hưởng lên không khí	293
13.4. Năng lượng và hệ sinh thái	298
CHƯƠNG 14. BẢO VỆ TÀI NGUYÊN VÀ MÔI TRƯỜNG	
ĐÔ THỊ	301
14.1. Mở đầu.....	301
14.2. Các dạng tài nguyên thiên nhiên trong môi trường đô thị	302
14.3. Chu trình sinh địa hóa và trao đổi chất ở đô thị	310
14.4. Lập kế hoạch quản lý kỹ thuật.....	312
14.5. Kết luận	315
CHƯƠNG 15. ĐÔ THỊ SINH THÁI, KHU CÔNG NGHIỆP	
SINH THÁI	317
15.1. Đô thị sinh thái.....	317
15.2. Đô thị công nghiệp sinh thái và đô thị sinh thái	327
15.3. Thành phố cho người đi bộ.....	334
15.4. Thành phố thông minh	335
15.5. Những khu công nghiệp sinh thái điển hình trên thế giới và Việt Nam	340
CHƯƠNG 16. NGHĨA TRANG SINH THÁI CỦA ĐÔ THỊ.....	356
16.1. Các khái niệm	356
16.2. Thực trạng nghĩa trang ở Việt Nam	356
16.3. Mô hình nghĩa trang sinh thái.....	360
16.4. Quy mô diện tích nghĩa trang sinh thái.....	362
16.5. Cấp thoát nước và xử lý chất thải.....	364
16.6. Biện pháp cách ly với môi trường bên ngoài	365

CHƯƠNG 17. RÁC THẢI ĐÔ THỊ, CÁC BIỆN PHÁP QUẢN LÝ, XỬ LÝ	367
17.1. Tổng quan.....	367
17.2. Tác hại của chất thải rắn	368
17.3. Nguồn rác thải.....	374
17.4. Đặc điểm rác thành phố	374
17.5. Phân loại rác thải	375
17.6. Thành phần rác thải đô thị	377
17.7. Quản lý rác đô thị	380
CHƯƠNG 18. SỬ DỤNG ĐẤT ĐÔ THỊ BỀN VỮNG - ĐIỂM NGHIÊN CỨU TP HCM.....	390
18.1. Mở đầu.....	390
18.2. Khái niệm đất đô thị.....	390
18.3. Sử dụng đất đô thị và những nguy cơ.....	392
18.4. Tính chất chung môi trường đất đô thị	393
18.5. Sử dụng đất đô thị bền vững.....	397
18.6. Hiện trạng sử dụng đất đô thị ở TP HCM	399
18.7. Kết luận	403
CHƯƠNG 19. HƯỚNG TỚI MỘT NỀN NÔNG NGHIỆP ĐÔ THỊ SẠCH, PHÁT TRIỂN KINH TẾ XANH, BỀN VỮNG	405
19.1. Nền nông nghiệp đô thị sạch.....	405
19.2. Phát triển kinh tế xanh đô thị bền vững.....	422
CHƯƠNG 20. MÔI TRƯỜNG KHU DÂN CƯ TRÊN KÊNH RẠCH, XÓM LIỀU.....	430
20.1. Mở đầu.....	430
20.2. Thực trạng về nhà ở “xóm liều” ở Việt Nam, thế giới.....	431
20.3. Tác động của các khu nhà ở “xóm liều” đối với môi trường	434
20.4. Kết luận	441

CHƯƠNG 21. ĐIỂM QUA MÔI TRƯỜNG ĐÔ THỊ	
MỘT SỐ NƯỚC TRÊN THẾ GIỚI.....	442
21.1. Môi trường đô thị ở Brunei Darussalam	442
21.2. Môi trường đô thị Indonesia	453
21.3. Môi trường đô thị của vùng thủ đô Manila, Philippines	455
21.4. Tổng quan về thành phố Toronto	444
CHƯƠNG 22. VÀI NÉT VỀ MÔI TRƯỜNG	
ĐÔ THỊ VIỆT NAM.....	485
22.1. Khái quát tình hình môi trường đô thị ở Việt Nam	485
22.2. Thực trạng của vấn đề ô nhiễm môi trường đô thị lớn ở Việt Nam	486
22.3. Nguyên nhân ô nhiễm môi trường đô thị	488
22.4. Một vài nét về môi trường đô thị ở Thành phố Hồ Chí Minh....	497
22.5. Quản lý môi trường đô thị	517
CHƯƠNG 23. GIỚI THIỆU VỀ RỪNG NGẬP MẶN CẦN GIỜ,	
RỪNG PHÒNG HỘ MÔI TRƯỜNG ĐÔ THỊ,	
LÁ PHỔI XANH CHO TP HCM. ĐÔ THỊ HÓA	
VÀ ĐA DẠNG SINH HỌC TP HCM.....	524
23.1. Đô thị hóa tác động làm suy thoái đa dạng sinh học, tăng ô nhiễm môi trường.....	524
23.2. Đô thị hóa, công nghiệp hóa tác động lên đa dạng sinh học trong những năm qua ở Cần Giờ.....	526
23.3. Đánh giá hiện trạng đa dạng sinh học tại TP Hồ Chí Minh.....	538
23.4. Các mục tiêu chủ yếu của kế hoạch tổng thể xây dựng chương trình bảo tồn đa dạng sinh học TP Hồ Chí Minh và rừng ngập mặn Cần Giờ.....	542
23.5. Đánh giá công tác bảo tồn đa dạng sinh học ở TP Hồ Chí Minh và rừng ngập mặn Cần Giờ.....	551
23.6. Bảo tồn ĐDSH ở RNM Cần Giờ	560
23.7. Kết luận và kiến nghị	561